

SCURTĂ ISTORIE

VIAȚA SECTORULUI IX DIN BUDAPESTA a început în anul 1792, odată cu venirea la tron a lui Francisc I, în cinstea căruia a fost denumit Ferencváros (trad. „orașul lui Francisc”). O importanță dorință a locuitorilor săi, cu precădere imigranți vorbitori de limbă germană, s-a îndeplinit la data de **1 noiembrie 1822**, când franciscanii și-au început serviciul religios în biserica provizorie construită pe terenul, situat la marginea Pieței Bakáts de azi.

Ca urmare a pagubelor cauzate de marea inundație din 1838, biserica a fost închisă în anul 1865. Pentru noua biserică, a fost selectat planul în stil neoromanic al lui **Miklós Ybl**, în locul celui neogotic prezentat de **Frigyes Feszl** și **Imre Steindl**. Biserica, ridicată din fonduri alocate de stat și de oraș, a fost sfințită în onoarea lui Sf. Francisc de Assisi la data de **24 aprilie 1879**, de către prințul arhiepiscop János Simor, al cărui blazon poate fi văzut pe altarul central. Opera artiștilor și meșterilor iluștri a fost admirată chiar și de către **cuplul**

Poarta principală, renovată în 2002

regal, dar și de **Franz Liszt**. În anii următori, Piața Bakáts s-a îmbogățit cu ansamblul de clădiri în stil neorenascentist, realizat pe baza planurilor lui Győző Czigler, și care găzduiește consiliul local, școala și clădirea parohială, cea din urmă fiind finalizată în 1884.

La cumpăna dintre secole, serviciul bisericesc a fost preluat de Arhidieceza din Esztergom. Deși biserica puternic afectată de cele **două războaie mondiale** a fost reconstruită de către comunitate, dictatura stalinistă a suprimat activitatea civilă și caritativă semnificativă a parohiei. În timpul Revoluției Ungare din 1956, Piața Bakáts a fost scena unor lupte și execuții. Ca urmare a schimbării regimului, **viața comunității noastre a fost reînnoită**, rezultând în restaurarea splendidei clădiri parohiale, locul unde credincioșii romano-catolici își găsesc casa spirituală de **aproape două secole**.

Turnul distrus, 1956

DESPRE BISERICA NOASTRĂ

„CAPITALA ORICUM NU AVUSE O BISERICĂ CATOLICĂ CARE ISĂ impresioneze prin proporționalitate, eleganță și uniformitate” – scrie Vilmos Kurtz, primul nostru preot paroh. Biserica construită în stil neoromanic a reprezentat studiul preliminar pentru **Bazilica Sfântul Ștefan** în opera lui Miklós Ybl. Aspectul general puritan dat de elementele în stil de bazilică este oarecum contrastat de ornamentația bogată a sanctuarului.

Suport de carte în sacristie

Virtutea bisericii constă în **bogăția detaliilor**, mobilierul fiind planificat de Ybl însuși, execuția laudând măiestria tâmplarului **Endre Thék** și a lăcătușului **Gyula Jungfer**. Picturile murale au fost realizate de maeștrii cei mai însemnați

ai momentului, **Mór Than** și **Károly Lotz**. Aceasta este prima ocazie în Ungaria când un personaj laic apare pe pictura murală a unei biserici (ultima împărtașanie a lui Ioan de Hunedoara). Pictura cu **tematică națională** și fostele vitralii au stârnit puternice controverse în timpul planificării.

Statuia Sfântului Anton, realizată în 1950 de **Béni Ferenczy**, se remarcă printre operele de artă datate în majoritate din secolul XX. Orga mecanică, construită după planurile lui **Sándor Országh**, a fost restaurată și funcționează în forma sa inițială din 1994.

În ciuda numeroaselor restaurări minore, biserica este puternic deteriorată, așa cum arată și necesitatea de a monta un acoperiș de protecție asupra porții principale și lipsa sunetului clopotelor la prânz. Speranța comunității noastre este că **principala biserică din Ferencváros** își va recăpăta splendoarea visată cândva de creatorii ei.

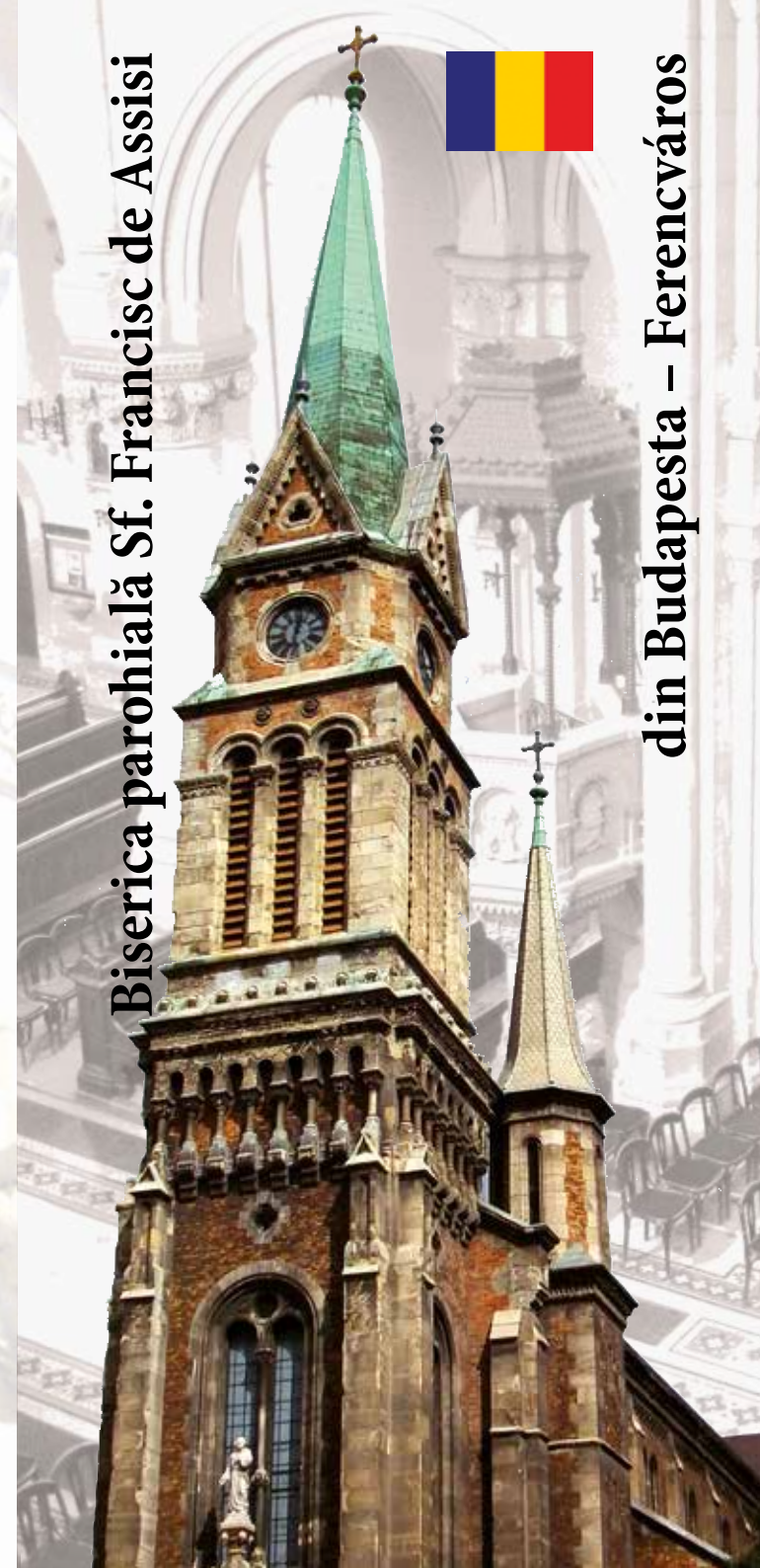

Pictura originală a tavanului, păstrată doar în criptă

Biserica parohială Sf. Francisc de Assisi

din Budapesta – Ferencváros

TURUL BISERICII

NAVA LATERALĂ NORDICĂ

- 1: Sf. Anton – statuie (BF)
- 2: Pruncul Isus de Praga – relief (AK)
- 3: Sf. Iosif și copilul Isus – statuie
- 4: **Amvon** cu busturile relief ale celor patru evangheliști (LF)

TRANSEPT, LATURA NORDICĂ

- 5: *pe balcon, jos*: ultima împărțășanie a lui Ioan de Hunedoara (KL), *sus*: profetul Daniel (KL)
- 6: Ioan Botezătorul (MT), *pe balcon*: Sf. Ambrozie (MT)
- 7: Sf. Ana și copila Maria (MT), *pe balcon*: Sf. Augustin (MT)

TRANSEPT, LATURA NORDICĂ (cont.)

- 8: **Altarul lateral al Regelui Sf. Ladislau** (MT), *pe ușa tabernaculului*: Isus sfințește peștii, *jos, de la stânga la dreapta*: bou înaripat (evanghelistul Luca), Sf. Elisabeta, Sf. Adalbert, Sf. Margareta, leu înaripat (evanghelistul Marcu)
- 9: Regele Sf. Ladislau face să izvorască apă din stâncă (MT), *pe balcon, jos*: Sf. Francisc în fața Papei Inocențiu al III-lea (MT), *sus*: profetul Isaia (MT)
- 10: Sfânta inimă a lui Isus – statuie (JG)

CAPELA DE BOTEZ

- 11: **altar, central**: mielul pascal, *stânga*: botezul lui Isus, *dreapta*: Arca lui Noe (MT)

SANCTUARUL

- 12: Moartea Sfântului Francisc de Assisi (MT)
- 13: Heruvim (MT)
- 14: Sf. Petru (MT)
- 15: Christos (MT)

16: Sf Paul (MT)

17: **Altarul principal** (MT), *central*: Isus, ca păstor bun, *stânga*: logodna Sfântului Francisc cu Doamna Sărăcie, *dreapta*: stigmatizarea Sfântului Francisc

18: Heruvim (MT)

19: Glorificarea Sfântului Francisc (MT)

ABREVIEREA NUMELOR (SCULPTORI)

AC: Antal Czinder
 BF: Béni Ferenczy
 LF: Leó Feszler
 JG: Jenő Grantner
 AK: Aurél Káldor
 AS: Alajos Stróbl
 BSZ: Béla Szappanos
 GYSZ: Gyula Szász

PICTORI

KL: Károly Lotz
 MT: Mór Than
 IZS: Imre Zsellér

PE PERETELE EXTERIOR ȘI ÎN CURTEA BISERICII

- I: **poarta principală**, *sus*: Sf. Francisc de Assisi – statuie (GYSZ), *jos*: Isus Hristos – relief (FL), *stânga și dreapta*: statui de îngeri (GYSZ)
- II: Maria și copilul Isus – mozaic (IZS)
- III: Sf. Francisc de Assisi – statuie (AS)
- IV: placă de comemorare 1956
- V: comemorarea eroilor din cele două războaie mondiale și din 1956
- VI: Sf. Iosif - mozaic (IZS)
- VII: Monumentul 1956 (AC)

NAVA LATERAL SUDICĂ

- 27: Maica Domnului îndurerată – statuie
- 28: Sf. Tereza de Lisieux – relief (BSZ)
- 29: Moaștele Sfântului Francisc de Assisi

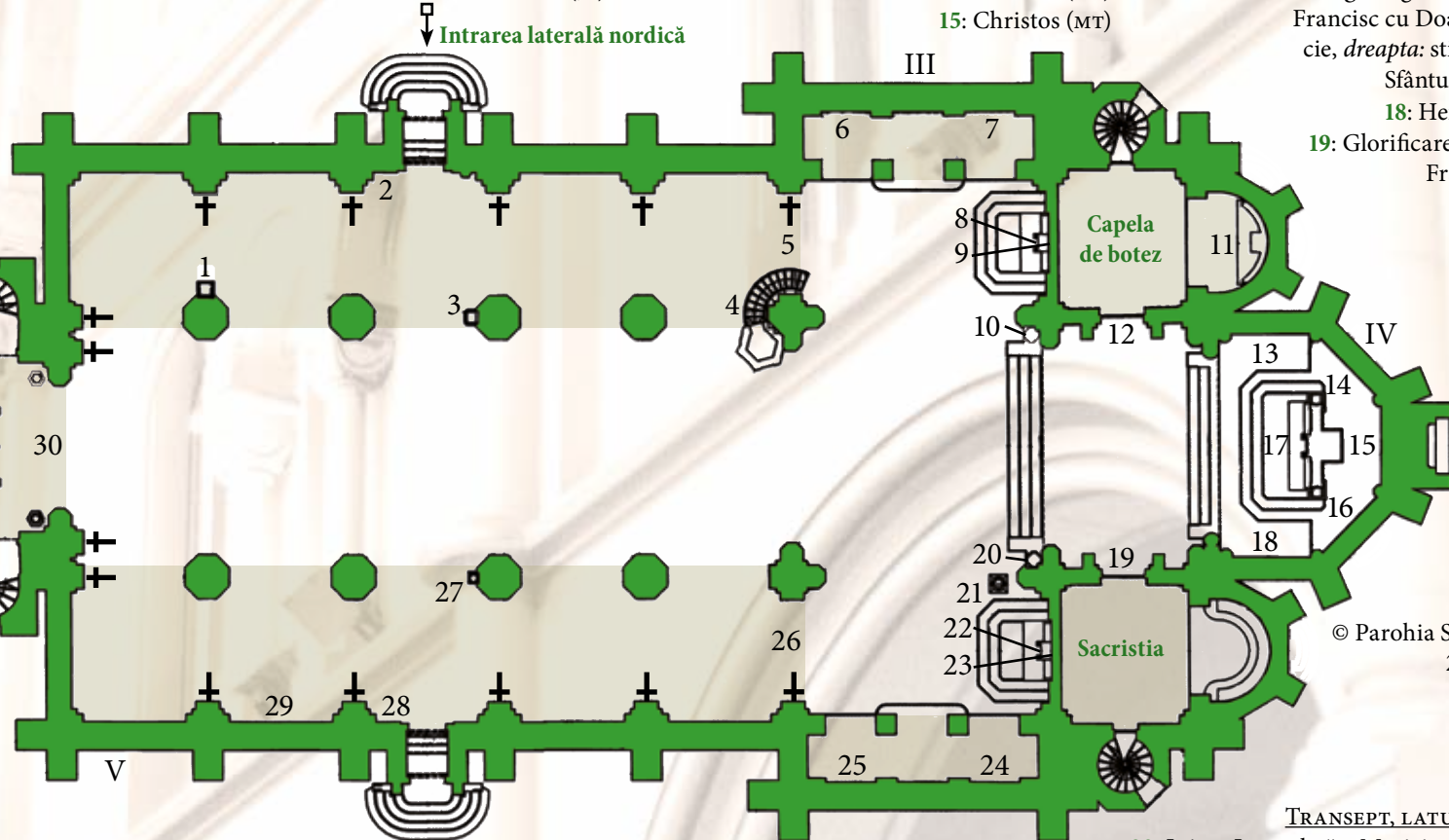
CORUL ȘI ANTREUL

- 30: *sus, pe cutia de orgă*: Sf. Cecilia, *dreapta și stânga*: crini
- 31: plăci de comemorare *sus*: sfințirea, *jos*: renovarea din 1948

TRANSEPT, LATURA SUDICĂ

- 20: Inima Imaculată a Mariei – statuie (JG)
- 21: Vasul de botez

- 22: **Altarul lateral al Regelui Sf. Ștefan** (MT), *pe ușa tabernaculului*: Ultima Cină, *jos, de la stânga la dreapta*: vultur (evanghelistul Ioan), Sf. Gerard, Sf. Emeric, Sf. Maurus de Pécs, inger (ev. Matei)
- 23: Regele Sf. Ștefan dăruiește săracilor (KL), *pe balcon, jos*: Sf. Francisc predicând (MT), *up*: profetul Ieremia (KL)
- 24: David (KL), *pe balcon*: Sf. Ieronim (KL)
- 25: Rebeca (KL), *pe balcon*: Sf. Grigorie cel Mare (KL)
- 26: *pe balcon, jos*: Predica Sfântului Ioan de Capistrano (KL), *sus*: profetul Ezechiel (MT)

© Parohia Sf. Francisc, 2016 – 2017